

Der kunde derimod ikke uden Føje henvises til, at der paa en enkelt Undtagelse nær ikke af de daværende Arvefæstere er blevet fremført noget Ønske om at vende tilbage til den tidligere Beregningsmaade, uagtet Arvefæsterne maatte kunne vente, at et saadant Ønske vilde være blevet imødekommet for deres Vedkommende, ligesom sket var for Selsmark Bønderne i 1786. Herefter kunde man sige, at Bønderne havde godkendt Jordebogen af 1771, fordi de enten mente straks at se deres Fordel ved Forandringen eller regnede paa, at Konverteringen ved forandrede Konjunkturer med Hensyn til Kornpriserne vilde stille dem gunstigere. En saadan Passivitet fra de daværende Arvefæstere's Side kunde altsaa udlægges som et *stiltiende Samtykke*, der ogsaa maatte udstrække sine Virkninger til dem, som udledede deres Ret fra hine. — Kommissionen er imidlertid af den Formening, at man, naar henses til Bondens fortrykte Stilling i de Tider, er uberettiget til at drage en saadan Slutning fra den Omstændighed, at Bønderne uden Indsigelse have betalt Landgilden efter Jordebogen af 1771. — At der senere for de fleste Afgifters Vedkommende foreligger et *udtrykkeligt Samtykke* til Forandringen ved Udstedelse af Deklarationer om Betaling af Havreydelsen med Penge synes ogsaa uden Betydning, da Udstederne af Deklarationerne ved den afgiftsberettigedes uberettigede Omskrivning af Landgilden i 1771 og ved den deres Skøder i Overensstemmelse hermed af Amtsforvalteren givne Paategning ere blevne ledede ind paa en urigtig Forudsætning og derfor ikke kunne være bundne ved Deklarationerne, som iøvrigt fra første Færd ikke bleve tinglæste og saaledes ikke have kunnet give Jordebogen en Støtte, der tidligere manglede.

Efter ovenstaaende maa Kommissionen finde det naturligt, om Arvefæsterne føle sig brøstholdne ved den af Rentekammeret i 1771 egenmægtigt foretagne Forandring i de gensidige oprindelige Kontraktsforhold.

de enkelte Præsters Modtagelse af den ommeldte Tienderefusion anset som en Sognekaldet for bestandig forbindende Afløsning af den fornævnte Tiendepligt.

En Højesteretsdom af 1863, jvfr. Højesteretstidende for 1863, p. 780 ff., kommer imidlertid atter til et andet Resultat, hvorefter denne Højesteretsdom nærmest maa sammenstilles med den ovennævnte Overretsdom af 1849. Nævnte Højesteretsdom af 1863 underkendte en Tiendekommissionskendelse, der bl. a. havde fastsat Vederlaget for Præstekorntienden af Ballum Sogn, og fastslog, at Tienden, der »i umindelige Tider og navnlig i et Tidsrum af over 200 Aar« ikke havde været ydet i Korn (»i Kærven«), men med et Pengebeløb, der var langt mindre end det af Kommissionen fastsatte Vederlag for Tienden, hvilket skulde ækvivalere dens Værdi som almindelig Korntiende, fremdeles skulde erlægges med det vedkommende, mindre Pengebeløb; i saa Henseende henviste Dommen til, at der »i alt Fald ved den fra gammel Tid stedfundne, uafbrudte Ydelse (af et i det væsentlige uforandret Vederlag) — hvad enten denne Ordning maatte have sin Oprindelse fra en gammel Overenskomst eller hidrørte fra gammel Skik og Brug — maatte for Yderne være erhvervet en paa Alderstidshævd grundet Ret til bestandig fremtidig i Stedet for Tiende i Kærven at svare dette Vederlag« (hvorfor der navnlig ikke kunde være Spørgsmaal om at betragte den stedfundne Ydelse som grundet i en af de i Lov 14. April 1852 omhandlede »temporære Overenskomster«).

Af ovenstaaende vil det fremgaa, at de 2de Højesteretsdomme af 1859 og 1863 ere hinanden ganske modsatte. Dommen af 1859 lægger ikke mindste Vægt paa, at Ydelsen af Tienderefusionen »faktisk er vedbleven« i umindelige Tider, men fastslaar, at denne Ydelse er uhjemlet under Hensyn til, at det kontraktmæssige (eller andet retlige) Grundlag oprindelig manglede; Dommen af 1863 fastslaar derimod, at den »fra gammel Tid stedfundne uafbrudte Ydelse« — »hvad enten denne Ordning maatte have sin Oprindelse fra en gammel Overenskomst, eller hidrørte fra gammel Skik og Brug« — maatte begrunde en gennem Alderstidshævd vundet Ret for Yderne til at vedblive at svare den samme Ydelse. — Sidstnævnte Højesteretsdom er den yngste af Dato, og det kunde maaske formodes, at denne Afgørelse af Spørgsmaalet vilde blive fulgt i et fremtidigt lignende Tilfælde; men Staten bør formentlig, som i Teksten bemærket, næppe hævde nogen Fordring paa et saadant Grundlag.